

Dober gospodar kupuje, slab prodaja: prodaja se, kadar so cene visoke, kupuje, kadar so nizke. Toda kmet, ki proda njivo, postane dninar, hlapec, neutrudno in razočarano opozarja ter argumentira zasl. prof. dr. Peter Glavič, tudi član prvega slovenskega parlamenta in prvega državnega sveta. Opozarjal je že takrat, pred skorajda četrt stoletja, opozarja danes, opozarja z razlogom, »ker je bilo državno premoženje last vseh državljanov, prenos našega petdesetletnega dela v državno lastništvo pa je bil sprejet brez referendum«. In ker so bile s prodajo skupnega, državnega premoženja obsedene vse vlade, javno poziva politike in zagovornike razprodaje, »naj prodajo svoje stanovanje/hišo in nas potem razlaščajo«. Pa ne pomaga, ne pomaga niti to, da javno mnenje ves čas nasprotuje prodaji. Videti je, kot da se vlade ne zavedajo, da »ko vlada 'državno' lastnino proda, je dejanje tako rekoč nepovratno in državljanji so dokončno razlaščeni«.

Tekst: **MIŠA ČERMAK**, foto: **ANDREJ KRIŽ**

● **Ko bo NKBM prodana za 200 milijonov, bo za raziskavo bančnega ropa prepozno, opozarja Emil Milan Pinter ...**

Civilna iniciativa **malih delničarjev** in **VZMD** smo vložili na ustavno sodišče pobudo, da se prodaja ustavi, dokler ne bo ustavno sodišče odločilo o primeru. Pa je ustavno sodišče to zavrnilo. Veste, delnice

Politiki so izdali ljudstvo in razprodali njegovo premoženje!

nihajo, mi pa smo delnice te banke kupovali takrat na pobudo vlade in ob njenih zagotovilih, da so v redu. Vlada je takrat izrecno želela imeti dolgoročne lastnike, vedeli smo, da bodo dividende zelo nizke, torej špekulacij ni bilo. Ljudje so vedeli, da je banko treba obdržati, kajti poznamo našo več kot sto let staro

modrost, da brez lastne banke ni razvoja. V banko so vlagali upokojenčci, preprosti ljudje, vložili so svoje prihranke, zato da bi lastnina ostala v rokah Slovencev. Rop stoletja je bil izpeljan z goljufijo: kapital v višini 600 milijonov so decembra 2013 umetno izničili, brez tega izničenja ne bi mogli razlastiti ljudi.

● **Kdo ga je umetno izničil? Ali vlada ni vedela, kaj se dogaja?**

Svetovalci, ki so prišli na zahtevo EU, ne revizorske družbe, se niso bili dolžni držati mednarodnih računovodskih standardov. Vlada in Banka Slovenije sta vedeli, kaj se dogaja, ker je bila medresorska komisija skupen organ, v njej pa predstavniki finanč-

Zasl. prof. dr. Peter Glavič

nega in gospodarskega ministrstva, pa kabinet vlade, Banka Slovenije, Evropska centralna banka in evropska komisija. Državna lastnina je last vseh državljanov, ni last vlade, vlada jo samo usmerja – če tega ne upravlja nekdo drug. V tem letu in pol dogodkov smo sestavili zelo dober mozaik dogajanja in lahko rečem, da je dr. Križanič zelo dobro razložil faze lastninjenja: prva faza je bila delitev certifikatov, torej množična privatizacija; druga faza je bil kriminal, skozi katerega se je koncentriralo to lastništvo; tretja faza ali stopnja je mednarodni kriminal.

Tu zdaj tečeta dve zadevi: koncentracija kapitala v rokah evropskih razvitih držav in njihovih družb, torej severozahodni del EU nasproti jugovzhodnemu delu, hkrati pa poteka zahodnoevropsko-ameriška koncentracija kapitala; tu iščejo svoje bodoče preživetje na način, da dobijo večji obseg poslovanja, da dobijo zadostno moč za preživetje proti Kitajski, Indiji.

● Zakaj se naše vlade uklanjajo zahtevam?

Več razlogov je, med njimi ta, da smo padli v dolžniško past. Ko tuje finančne ustanove to opazijo, privijejo vijak – to so bile takrat obresti. Ko jih imajo, izkoristijo situacijo: ožamejo limono, lupino nato odvržejo. In to se je zgodilo nam. V tistem trenutku je vlada Bratuškov pristala na marsikaj, na kar v normalnih razmerah ne bi, in po metodah, ki niso demokratične in niso ustavno podprte. Ni bilo analize, ni bilo soglasja ljudi.

● Naj bi državljani tožili vlade?

Saj to se zdaj pripravlja! Tožili bomo od nacionalizacije družbenega premoženja naprej. Ko sem bil poslanec prvega slovenskega parlamenta, smo opozarjali, da revolucije nikoli niso dobre; ne da se nas primerjati

z Nemčijo ali Švedsko, kjer kapitalizem ali tržno gospodarstvo, kot se mu reče sedaj, deluje sto, dvesto let. Mi smo imeli socialistično ali družbeno fazo, ki je bila ljudem v Sloveniji pisana na kožo zato, ker nismo imeli svojih kapitalistov, ampak smo delovali družbeno, od Krekovih zadrug naprej. Tudi samoupravljanje, ki je bilo Kardeljeva ideja, je prišlo iz slovenskega v jugoslovanski prostor. Takrat so se k nam hodili učiti in ponekod (Spanija) so razvili sistem družbene lastnine brez velikih razlik v plačah in standardu ljudi. Slovenska kvaliteta življenja, ki jo vsi priznavajo, je ravno v tem, da smo imeli zelo dobro razvito gospodarstvo, brez velikih socialnih razlik. Za merimo pa, da se nihče ne spomni možnosti domačih vlaganj.

● Je to, kar se je začelo s prvo

Kdo je zasl. prof. dr. Peter Glavič

Bil je prodekan fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo ter prorektor za raziskovalno dejavnost Univerze v Mariboru, član prvega slovenskega parlamenta in državnega sveta. Predsedoval je Inženirski akademiji Slovenije, Sekciji za kemijsko in procesno tehnologijo Slovenskega kemijskega društva, Raziskovalni skupnosti mesta Maribor, Društvu ekonomistov Maribor in Športnemu društvu Ruše. Več let že predseduje Tehnološki platformi Trajnostna kemija (Sus Chem Slovenija), od letos je sekretar evropske mreže PREPARE (Preventive Environmental Protection AppRoaches in Europe). S sodelavci je organiziral 72 znanstvenih in strokovnih posvetovanj, od teh tri evropska. Bil je član vrste mednarodnih znanstvenih in uredniških odborov ter mednarodnih strokovnih teles; leta 2015 je gostujoči urednik znanstvene revije Journal of Cleaner Production. Za svoje delo je prejel vrsto domačih in tujih priznanj, med njimi evropsko nagrado za dolgoletne dosežke pri uporabi računalnikov v procesni tehniki, državno nagrado za življenjsko delo v visokem šolstvu, red dela s srebrnim vencem, zlato plaketo Zveze ekonomistov Slovenije, diplomu zaslužnega člana Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije, zlato plaketo Univerze v Mariboru, priznanje za delo v Mednarodni zvezi za čisto in uporabno kemijo (IUPAC) ...

Page: 20

Reach: 117000

Country: SLOVENIA

Size: 1290 cm2

3 / 5

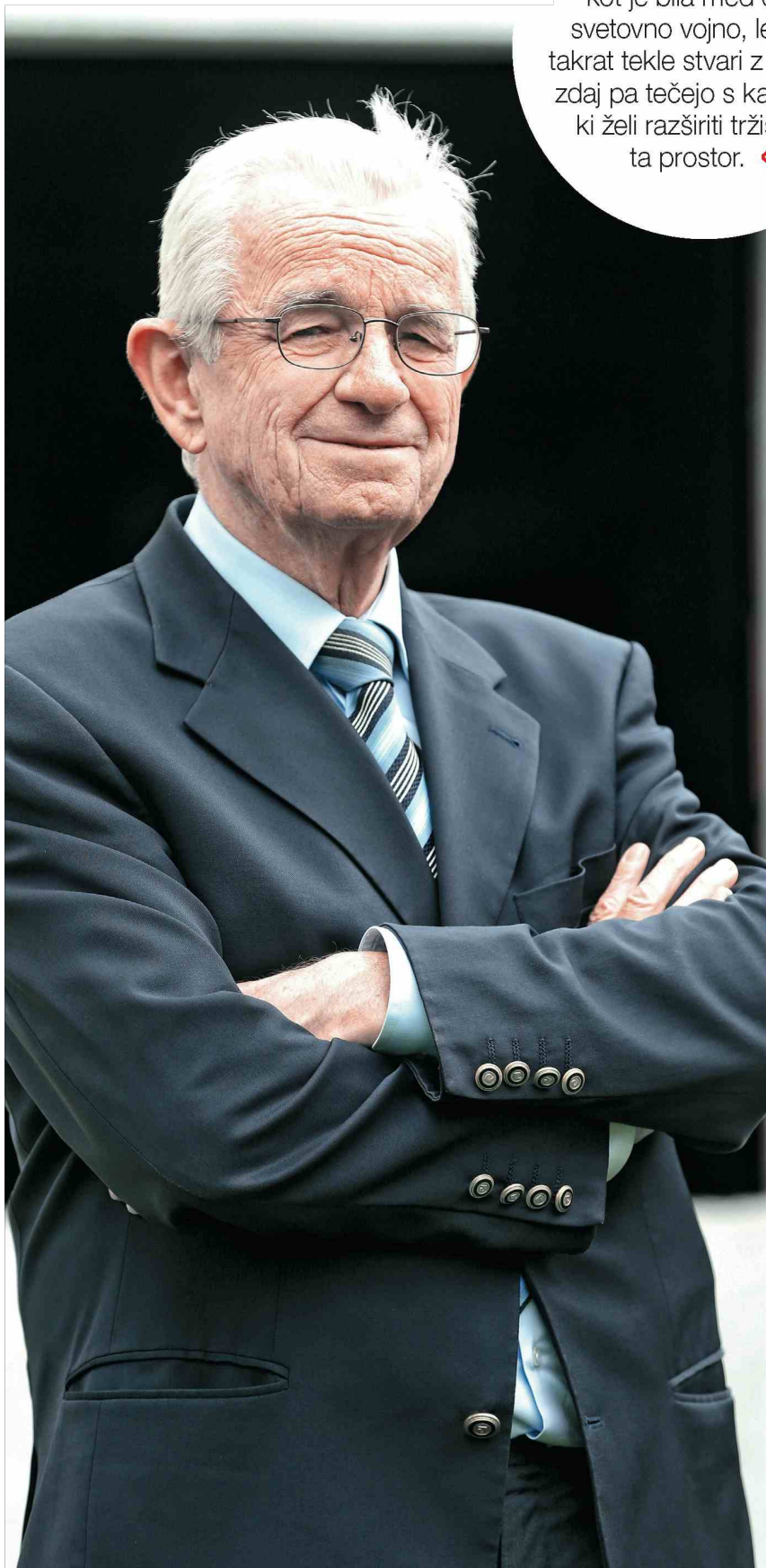
» Situacija je popolnoma enaka, kot je bila med drugo svetovno vojno, le da so takrat tekle stvari z orožjem, zdaj pa tečejo s kapitalom, ki želi razširiti tržišče na ta prostor. «

slovensko vlado, s prvim valom nacionalizacije, posledica pogoltnosti, neznanja, prevelike obremenjenosti s preteklostjo?

Več razlogov je. Tisti, ki so po vojni izgubili premoženje, so ga želeli dobiti nazaj, toda nobena država v Evropi ni vračala v takšni meri kot mi, in to v naravi in odškodninah, kar je problematično.

Tisti, ki so bili na položajih ali so upali, da bodo imeli korist, so špekulirali in čakali na signal države – ko so ga s pidi dobili, se je proces sprožil.

Ker sem bil v parlamentu, vem za težnjo, da je bilo treba uničiti centre delavske moči – mastodonti, jih je takrat imenoval Peterle – Metalno, Litostroj, da ne bi motili prehoda v tržno gospodarstvo. Osamosvajali smo se pod pogojem, da bomo »jedli travo«, torej varčevali zato, da bomo podjetja, ki so bila takrat še v rokah zaposlenih in z vodstvom, ki je izhajalo iz teh krogov, usposobili, dokapitalizirali bi se reklo danes. Kadrovanje je v tistih letih teklo znotraj podjetij, če je partija kadrovala svoje ljudi, jih je imela pod nadzorom. Mastodonti in »rdeči« direktorji so bili prav gotovo prva tarča. In takoj nato je bila plasirana ideja, da nismo sposobni upravljati svojega gospodarstva. Če je res tako, je vladi takoj treba odvzeti tudi proračun in vse tri blagajne, ki obsegajo okoli 44 odstotkov BDP.

●Toda nekatere desno usmerjene stranke opozarjajo prav na to nesposobnost.

Situacija je popolnoma enaka, kot je bila med drugo svetovno vojno, le da so takrat tekle stvari z orožjem, zdaj pa tečejo s kapitalom, ki želi razširiti tržišče na ta prostor.

In imamo kolaborante, ki k temu cilju pomagajo na način, da se izniči ljudske množice, ki naj bi bile zavedene s samoupravljanjem ali socializmom.

●Ampak to je peklenski načrt.

Veste, jaz sem bil zraven in vem, kako so Peterle in drugi hodili v Nemčijo in Avstrijo po nasvete, kako to izpeljati. In so izpeljali, kljub temu da smo bili po razvitosti na desetem mestu na svetu. Vem, kako je bilo, delal sem v Palomi, v Tovarni dušika Ruše, bili sta mednarodno usmerjeni in ni jima bilo težko preiti na evropski in svetovni trg, tudi Metalni ni bilo težko; drugače je bilo s Tamom, kjer sta bili preusmeritev in potrpežljivost potrebni. Računali so na to, da bodo siromašni ljudje dojemljivejši za vpliv Cerkve.

●Hočete reči, da se je namerno šlo po poti produciranja siromaštva in slabenja družbe?

Da. Ko smo se pogovarjali o pri-družitvi EU, je bil prost pretok kapitala ves čas na tapeti. Tudi če gledamo razmere v Ukrajini, je jasno, da gre za širjenje trga na območje, kjer živi 50 milijonov ljudi, kjer je žitnica nekdanje Sovjetske zveze, obilje rodovitne zemlje – in to kljub takratnemu nekakšnemu gentlemanskemu dogovoru, da se v to ne bo šlo. Znotraj Ukrajine je popolnoma enaka situacija, kot je pri nas: del ljudi, ki bi želeli, da jih obvladuje zahodni kapital, in drugi del, ki tega ne dovoljuje. Enako je na Madžarskem, na Hrvaškem ...

●Toda desne stranke opozarjajo, da je privatizacija potrebna, da je treba odstraniti omrežja v podjetjih in okoli njih. Vi pa pravite, da nobena stranka ali vlada ni dobila dovoljenja za razprodajo družbenega premoženja, ki neverjetno hitro izginja.

Vlada vsako leto upravlja z enakim ali večjim premoženjem, kot je v celotni lastnini. V OECD so 2011 naredili primerjavo med sedemindvajsetimi državami članicami o deležu zaposlenih v vseh državnih podjetjih: vseh zaposlenih v državnem solastništvu je pri nas dva odstotka in pol zaposlenih, kar nas uvršča na deseto mesto v EU! Od takrat je država prodala marsikaj in menim, da smo še nižje, a nobenega strukturnega razloga ni, da bi MORALI prodajati! Ne energetike, ne infrastrukture, ne bank s finančnimi holdingi, naravnih virov – to imajo vse države! Ko vlada »državno« lastnino proda, je dejanje tako rekoč nepovratno in državljanji so dokončno razlašeni – to se da dobiti nazaj samo s krvjo, z vojno!

●Ustavno sodišče – saj sledi javnim in drugim informacijam – ne more pomagati?

Brez kakih hudih problemov lahko vrne premoženje, ki je še v lasti države. Za tisto, kar je prodano drugim, se lahko ugotovi, da je bilo narejeno v nasprotju z ustavo, na kar so nekateri ljudje opozarjali, a verjetno bi kupci tožbo na sodišču dobili. Veste, razprodaja je tudi neke vrste zadolževanje: ko se prodaja, je priliv velik

še nekaj let, ker kupci investirajo, da povečajo dobiček, nato pride faza, ko želijo dobiti nazaj tako kupnino kot vlaganja. Takrat se zgodi podobno kot pri zadolževanju, ki je sprva super, ker priteče denar, potem pa ga je treba vrniti.

●Katere vlada se je najbolj zadolžila?

Imam dokument iz leta 2006, ko je Janševa vlada sklenila, da se gre v privatizacijo in ko je spodbudila prodajo Mercatorja – kupčija je stekla zato, da Delo dobi drugo vodstvo, upravo, ki bo prijazna do takratne vlade. Takrat je bila dana zelena luč, signal, vlada je rekla da in prodaja je stekla. Slovenija se je takrat zadolžila za približno deset milijard in tu je ta greh, zaradi katerega je treba zdaj prodajati podjetja, ki so zadolžena. Pahorjeva vlada se je zadolžila za delovanje, za plače in drugo, torej ni šla po poti baltskih držav in nekaterih podjetij, ki so v lasti zaposlenih, kajti te države in podjetja so preživele. Naša kriza je bila tako globoka zato, ker smo imeli preveč kreditov in premalo lastniškega kapitala – uničili smo ga z nacionalizacijo premoženja vzajemnih skladov, izbrisom delničarjev v bankah ...

●Kapital je prišel do zelo močnega vpliva tudi pri nas, kaj to pomeni?

Načrt, da je Slovenija zrela za odtrgati, ožeti in vreči stran, je realiziran s krizo. Pahorjeva vlada s proračunskim zadolževanjem, Janševa s podjetniškim zadolževanjem, vsakič

po deset milijard in potem še vsako leto milijardo in pol, vse brez potrebe – država je bila in je izpostavljena kapitalu, finančnim skladom multinacionalk, drugim državam. Tudi pri Žitu je zadaj hrvaška država, pa je v njej dve tretjini državnega denarja, pa Brnik ... Avgusta leta 2012 je Janša dejal: »Oktobra nam grozi ne-likvidnost, nezaupanje EU in finančnih trgov.« Zato je koalicija oktobra sprejela zakon o ukrepih za krepitev bank (ZUKSB) in z njim pod pritiskom lobijev EK ustanovila tako imenovano slabo banko. A ta ni bila ustanovljena za slabe kredite, ustanovljena je bila za PRODAJO podjetij. V 23. členu piše, da bo DUTB pridobivala delnice bank po ceni, ki mora biti znatno nižja od knjigovodske, oziroma z vrednotenjem, odvisno od tega, katera cena bo nižja. In s tem je naredila umetno izgubo, ki bo omogočala razlašanje delničarjev NKB, NLB, Abanke, Banke Celje idr. To je načrt razlastitve delničarjev in imetnikov iz obdobja vsaj osem mesecev pred izdajo sporočila evropske komisije, na katero se vlade izgovarjajo od leta 2013!

●Torej je bilo vse načrtovano? Zakaj in kako?

Seveda. Saj je Janša avgusta 2012 rekel, da bomo šli brez pomoči v stečaj! Da predsednik vlade govori o stečaju države? Tudi če bi bilo res – pa ni bilo res –, je nedopustno. Ta prejšnji opisani vzorec se ponavlja, sprejela ga je tudi vlada Bratuškove, ki je bila, ko je bila še v opoziciji, proti slabim banki.

●Zakaj? Česa se bojijo?

Gre Bratuškova v Bruselj, nazaj pride drug človek; gre Cerar v Bruselj, zamenja svojo volilno platformo in pride nazaj drug človek; gre Mramor tja, nazaj pride nekdo drug ... Česa se bojijo, je povedal viceguverner Gaspari, ko se je gospodarstvo zadolževalo v obdobju Janševe vlade: rekel je, da so želeli to ustaviti, a so dobili iz EU grožnjo, da bodo posledice, če bodo to naredili. To je bila dolžniška past. Če želiš zavzeti teritorij ali državo po mirni poti, ji je treba odrezati gospodarsko moč, kapitalski trg. Prepričan sem, da je bilo vse narejeno namensko, tudi spisek petnajstih podjetij je nastal na pobudo od zunaj, ker so pač rekli, kapital namreč, kaj želijo.

●Torej je vse skupaj farsa, naša samostojnost, delovanje EU v dobro Evropejcev?

Ja. Če gledam Bratuškovo, bi na njenem mestu takrat odšel v Bruselj k Barrosu in rekel: »Čakajte malo, nobena država ni razlaskala svojih državljanov; če mi uničimo kapitalski trg, se bo to zgodilo.« Vsaj poskusila bi, pa ni. Mi smo pisali Barrosu. Šele po urgenci pri Potočniku smo dobili odgovor, da nimajo nič s tem, pač pa naša vlada (nasmeh). Šele kasneje so na plano prišli dokazi, elektronska pošta ... To seveda delajo zakulisno in neuradno, na sedmem nivoju odgovornosti v EU. Zakaj naši pristajajo? Obljubljene imajo dobre pozicije v Evropi, to vem. Toda izdati svoj narod, medtem ko vladaš, je nekaj, česar si sam ne bi upal narediti. Kakšna je integriteta teh ljudi, ki so to delali, ne vem. Torej, leta 2006 je bila dana zelena luč za tajkunizacijo, leta 2011-12 so začeli tajkune zapirati; in to se lahko ponovi zdaj s politiki, ki so izdali ljudstvo in razprodajajo njegovo premoženje.